

KAPREJ

Glasiló Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana poš. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Nekaj o ruskem poslaništvu v Beogradu.

(Vprašanje narodnega posl. soodr. Etbina Kristana ministru za zunanje zadeve.)

Gospod minister!

Po pisanju časopisov obstoja v Beogradu še vedno nekakšno rusko poslanstvo iz dobe ruskega carstva in ga baje naša država še vzdržuje. Ruskega carstva, kakr je znano, že davno ni. V Rusiji se je odigralo nekoliko revolucij, v katerih je carski režim propadel. Sledilo je nekoliko različnih vlad in vladnih sistemov, ki so pa vsi pomenili negacijo carizma. Danes obstoja v Rusiji sistem sovjetov, poseben način vladavine, ki, kolikor se lahko o njem različno sodi, vendar na vsak način stoji v diametralnem nasprotju proti carizmu. Nikakršna carska vlada torej ne more biti zastopana po nikakršnih poslanikih ne v Jugoslaviji ne v katerikoli državi. Če obstaja v Beogradu res carsko rusko poslanstvo, nima nikakršnega opravičenja, ker nima koga zastopati razun eventualno sebe, kar se

Belgrad, 16. junija 1922.

pač ne more smatrati za diplomatsko zastopanje.

Čast mi je zaradi tega, gospod minister, predložiti vam sledeče vprašanje:

1. Ali je res, da obstoja v Beogradu rusko poslanstvo, ki baje zastopa davno propadlo in nikjer ne obstoječo rusko carsko vladavino,

2. Ali je res, da vzdržuje to poslanstvo naša vlada?

3. Če je to res, kaj nameravate storiti, da se to takozvano poslanstvo, za katerega obstanek ni niti najmanjšega opravičenja, odpravi in tako država reši težkih sumov, ki jih mora taka situacija neizogibno porajati?

Prosim za ustmen odgovor na seji Narodne skupščine.

Izvolite, gospod minister, sprejeti izraz mojega spoštovanja.

Etbin Kristan, nar. posl.

Terorizem na državnih železnicah.

Stanje železničarjev je dan za dnem obupnejše. Uprava ne kaže nobenega resnega dela, kako izpeljati zavoženi voz iz blata. Mnenja so nekateri gospodje, da mora to storiti le vlakospremno osebje, v njem je več fizične moči kot pri strojih samih. Lojalno priznavamo, da je v vsaki službi potrebna disciplina in da je brez nje onemogočeno vsako delo, smelo pa tudi trdimo, da je dolžnost uprave same, da upošteva pravice uslužbenstva.

Ali te dolžnosti uprava ne pozna; zahteva od uslužbenstva, da izpolnjuje več kot je njegova dolžnost in zmožnost, za njegove pravice se pa ne zmeni živ krst.

Ministrstvo saobračaja je izdalo pravilnik, kateri naj bi služil organom kot navodilo za opravljanje železniške službe. Ali naši gospodje ne upoštevajo tega kar izda ministrstvo saobračaja. Samostalno pošiljajo ukaze na obratne urade, katere vlake ima peljati osebje naslednji dan, ne oziraje se ali je to osebje fizično zmožno to storiti ali ne. Samo tiraj brate, neka da ide, a kamo, da ide, ne pomisli nikdo.

V pravilniku je omenjen osemurni delavni čas, ki omenja, da se v slučaju potrebe lahko služba raztegne, vendar

pa ne sme presegati 14 ur dnevno. In vendar je bilo osebje že po 17 ur v službi, brez odmora in brez hrane; kaj bi bilo v slučaju nezgode? Občinstvo, kaj porečeš k temu, da se vozi tvoje imetje in kosti brez vsakega pomisleka na sejm? Ali je finančno stanje železnice tako dobro, da ni potreba več računati z izdatki za nezgode, katere se v takih slučajih prav lahko in kaj rade pripetijo? Ako zavrača osebje tako službo, je protidržavni element in najlepše cvetke — psovke 20. stoletja lete nanj iz ust izobraženega človeka. Osebje je mnenja, da so ministrstvu podrejeni gospodje ravno tako dolžni upoštevati navodila, ki jih dobe od ministrstva, kakor je dolžno upoštevati osebje od njih izdane naredb.

Ako pa gospodje sami ne upoštevajo izdanih naredb, ali naj se osebje pokori od njih izdanim naredbam? Akoravno ni ljubljanski inšpektorat glava železniške uprave, si vendar domišljuje, da brez njegovega terorizma ne bo tekla železnica. Marsikaterega blaznega so ozdravili že zdravniki, a tu bo menda osebje primorano, da bo z enotnim nastopom ozdravilo takega naivneža. S.

se čitajo imena poslancev in ugotovi, če je navzočih dovolj poslancev za sklepčnost (če je kvorum). Po polnoči še, ko je opozicija izjavila, da ne velja več dnevni red za 21. junij, je prešla večina na glasovanje. V protest je zapustila opozicija dvorano in odšla na galerijo. Volilni zakon je bil nato sprejet s 159 glasovi proti 5 glasovom.

Jasno je, koliko je vreden zakon, ki je sprejet s 159 glasovi od parlamenta, ki mu gre po ustavi 419 poslancev. Že v tem tiči gniloba. To ni parlamentarna večina, to je večina nasilja.

Kako vrši nasilje prave orgije, naj osvetli deistvo, da je bilo izrečenih nad opozicionalnimi člani skupščine v tej seji kopica kazni, med temi tudi posl. soodr. Kristanu, ki je znan kot vseskozi brezhiben parlamentarec. Tudi njega so izključili iz 10 sej.

22. junija je bila seja izpolnjena z različnimi interpelacijami. Opozicija je zopet navzoča.

Večina ima zaradi sprejetja volilnega zakona mačka, tako da govore o razpustu zbornice.

Ministrski svet je določil, da pride za razpravo o proračunu takoj na vrsto službena pragmatika.

DRŽAVNI DOBRODELNI ZAVODI BREZ SREDSTEV.

Ravnateljstvo in upraviteljstvo državnih dobredelnih zavodov nam je poslalo sledeči dopis:

Ljubljana, dne 21. junija 1922.

Podpisani izjavljamo, da vzpričo nezadostnih dvanajstinskih kreditov za dobredelne zavode v Ljubljani in vzpričo že do sedaj narastlih neplačanih računov pri teh zavodih, ne moremo prevzeti za nadaljni obstoj in za redno obratovanje teh zavodov, nobene odgovornosti. Zato prosimo, da ministrstvo narodnega zdravja vsem zahtevam zdravstvenega odseka, ki jih je stavil za sanacijo sanitarnih ustanov v Sloveniji, nemudoma ugoditi.

Dr. Alojzij Kraigher l. r. ravnatelj. Dr. Derč l. r., dr. Geostl l. r., dr. Ješe l. r., dr. Polajnar l. r., dr. Derganc l. r., dr. Gregorič l. r., prof. dr. Plečnik l. r., dr. Robida l. r., prof. dr. Zalokar l. r., dr. Divjak l. r., dr. Jenko l. r., dr. Pogačnik l. r., dr. Stojc l. r., primarij. H. Logar l. r., J. Šarabon l. r., upravitelja.

Ravnateljstvo in upraviteljstvo državnih dobredelnih zavodov pa nam je obenem poslalo še sledeči dopis:

Vsled slabega gmotnega stanja splošne bolnice in blaznice v Ljubljani se sprejem bolnikov omeji izključno le na najbolj nujne slučaje. Bolnike, ki niso neobhodno potrebni zavodne oskrbe, se naj takoj odpusti. Bolnike pa, ki še ostanejo v bolnici, naj se kakor hitro mogoče odpravi v domačo oskrbo.

(Pašičeva vlada nas je daleč pripeljala. Izkazala se je velikopotezno samo pri sklepanju »dalekosežnih političnih in dinastičnih zvezah«, ki nas je stalo skromno računano, več sto milijonov dinarjev, tako da se opravičeno brijejo iz nas norce v vseh državah, čeprav so približno isti reakcionarji na vladah kakor v blaženi Jugoslaviji. — Opom. ured.).

NARODNA SKUPŠČINA.

21. junija. Na dnevnem redu seje volilni zakon. Opozicija skuša preprečiti razpravo, ki je na dnevnem redu in zahteva, da odgovarjajo ministri na interpelacije, na katere še niso odgovorili. Opozicija je pripravila tudi nad 104 raznih vprašanj na ministre, zahtevala je, da

Mezdno gibanje.

Pivovarniški delavci pivovarn »Union« v Ljubljani, »Tomaž Götz« v Mariboru in »Zdrženi pivovarni Laško Žalec« v Laškem, so v mezdne gibanju. Delavstvo naj ne sprejema v omenjenih pivovarnah dela, ker bi škodovalo mezdne gibanju. Pogajanja so se že v drugič razbila.

Politične vesti.

+ **Minister za notranje zadeve je odstopil.** Iz Beograda poročajo, da je notranji minister Voja Marinković podal svojo demisijo. Marinković izjavlja sicer, da je podal svojo demisijo zaradi svojega rahlega zdravja, poznavalci razmer pa trdijo, da je odstopil zaradi nesoglasja z demokratskimi voditelji. Kakor je znano, se demokratski poslanci cepijo, kar se je vnovič pokazalo pretekli četrtek, ko je demokratski poslanec Angjelić govoril proti volilnemu zakonu v imenu štirih svojih tovarišev.

+ **Obupne življenske razmere v Avstriji.** V Avstriji vladajo obupne razmere, ki pritiskajo zlasti na ubožne sloje. Te dni je stavila organizacija telefonskih in brzojavnih uslužbencev vladi termin, nakar bo pričela s stavko, če ne bo ugodila vladni njej zahtevam. Telefonskih in brzojavnih uslužbencev je organiziranih okoli 10.000. Pričakujejo, da bodo stavile svoje zahteve tudi ostale organizacije državnih nameščencev, tako da bo vsled novih izdatkov državna blagajna že zopet olajšana za nekaj milijard n. a. kron.

+ **Predkonferenca v Haagu še vedno zboruje.** V Haagu se doslej še ni prijavila ruska delegacija. Podkomisije so že sestavili, vendar pa tako, da ne morejo Rusi od njih pričakovati nobenih ugodnosti. Protij Rusiji je zlasti Francija, kateri gre za priznanje in izplačilo ruskih predvojnih dolgov in pa Italija, s katero je moskovski svet odklonil pogodbo, sklenjeno na genovski konferenci.

+ **Ljudožrstvo v sovjetski Rusiji.** V Rusiji vlada še vedno strahovita lakota. Širijo se nalezljive bolezni kakor črne koze, tifus, skorbut, kolera, garije, griža itd. Pojavljajo se vedno bolj pogosto slučajni ljudožrstva. Kdor mora zvečer na ulico, koraka sredi ceste in obožčen od nog do glave. Sovjetska Rusija preživlja najtežje čase svojega obstoja. Krivdo nosijo v prvi vrsti naravni pojavi kakor neverjetna suša, ki je dobesedno požgala že lansko leto vsa žitna polja in pa kapitalistične države, ki so pričele Rusijo blokirati, hoteč jo s tem prisiliti, da bi padla na kolena.

Dnevne vesti.

Da ne boste trpeli škode. Bankovci po 5 danjih izgube po 1. julija veljavo. Do 30. t. m. jih še lahko izmenjate pri podružnicah Narodne banke v Ljubljani ali v Mariboru. Po tem roku jih bo mogoče izmenjati samo še v Beogradu. Kdor jih ima, naj jih takoj izmenja.

II. Ljubljanski veliki semenj od 2.—11. septembra 1922. (Dosedaj preskrbljene ugodnosti za razstavljalce in posetnike II. Ljubljanskega velikega sejma.) Uprava II. ljubljanskega velesejma, ki se bo vršil od 2.—11. septembra naznanja: Uprava velesejma preskrbela je svojim udeležencem dosedaj sledeče ugodnosti: 1. 50% znižano vožnjo za osebe in blago na vseh železnih naših kraljevine in v vseh razredih. Zaenkrat se je dovolila polovična vožnja samo za osebene vlake, vendar upamo, da se bo dovolila tudi uporaba brzovlakov. Pravico do uporabe polovične vožnje imajo vsi oni, ki se na železniški postaji izkažejo z permanentno sejmsko legitimacijo II.

Ljubljanskega velesejma. 2. Carine prost uvoz in izvoz inozemskega razstavnega blaga, če je naslovljeno na naslov »Ljubljanskega velesejma« in se tekom 6 mesecev iz naše države zopet izvozi v slučaju, da se inozemsko blago zadrži v naši državi, se mora naknadno plačati običajno carino. Zaprrosili smo, da se izjemoma dovoli tudi uvoz luksuznega razstavnega blaga za razstavo na velesejmu in prost uvoz onega luksuznega blaga, katero naši trgovci in konsumenti naročijo za časa Ljubljanskega velesejma od razstavljalcev na sejmskem prostoru. Vse tozadavne kupčije pa so podvržene kontroli ljubljanskega velesejma. 3. Vse vizumske zadeve v inozemstvu se bodo reševale kar najhitreje. 4. Ministrstvo pošte in telegrafa dovolilo je nalepljati kolke II. Ljubljanskega velikega sejma na vse pošne pošiljke. Ti kolki bodo zelo okusno in lepo izdelani in se dobe na željo v velesejmski pisarni v Ljubljani. Pripominjamo, da so kolki opremljeni z besedilom v osmih jezikih.

Osnovna šola v Hrašniku priredi v nedeljo 25. t. m. ob pol 3. predavanja za starše. Govoril bo odposlanec zdravstvenega oddelka v Ljubljani g. prof. Bajželj: »O telesni vzgoji otrok od rojstva do 18. leta.« Po predavanju se vrši javen telovadni nastop s petjem na šolskem telovadišču. Isti dan bodo razstavljena v I. razredu deške šole od 8. zjutraj do 4. popoldne ženska ročna dela. Starši, ki ljubite svoje otroke, obiščite to sklepčno šolsko slavnost! — Šolsko vodstvo.

Vsem podružnicam »Svobode« in udeležencem javne telovadbe DTJ na Jesenicah. Vse udeležence opozarjamo, naj se pripeljejo v Ljubljano s Štajerskega in Hrašnika, Trbovelj in Zagorja s ponočnim vlakom, ki dosepe v Ljubljano ob 4. zjutraj. Udeleženci z Vrhnike se pripeljejo v Ljubljano z vozom, tako da lahko skupno opotujemo na Jesenice z izletniškim vlakom ob 5. zjutraj. Po južni železnici je dovoljena znižana vožnja iz postaj: Maribor, Ruše, Ptuj, Celje, Zidani most, Hrašnik, Trbovlje in Zagorje v Ljubljano gl. k. in nazaj na ta način, da velja enosmerna navadna vozna karta, žigosana z mokrim postajnim žigom tudi za vožnjo nazaj do vstopne postaje. Vsak udeleženec se mora izkazati pri blagajni in v vlaku z izkaznico, katero je izdala zveza. Prekinjenie vožnje ni dopustno. Otroci pod 10. letom ne uživajo nikakega nadaljnega popusta. — Nadalje opozarjamo, naj vsak udeleženec vzame seboj najmanj 50 Din.

Tetoviranje delavskih spričeval so upeljali jugoslov. kapitalisti s tajnimi znaki: § 81. avstr. obrt. reda (jugoslov. še ni) pravi, da se v knjižico ali v spričevalo ne sme nič slabega napisati, še manj pa delati kakšne tajne znake v spričevalo delavca, ki izstopi iz službe. Te dni odhajajo kvalificirani delavci od Westna. V spričevalih so razvidni tajni znaki pri onih, ki so bili zaupniki delavstva, taki znaki se pa juristično ne morejo dokazati, ker izgledajo čisto nedolžni. Najbolj opasna je vodoravna črtica, n. pr. je lelal zadovoljno. — Sodr. Leskošek, strokovni tajnik v Celju, se je radil takih tajnih znamenj pri okrajnem glavarstvu v Celju hotel pritožiti. Pritožbe pa ni mogel vložiti, ker se iz jurističnega stališča mora predvsem dokazati, da je vodoravna črta, ali znamenje v obliki kljuke tajno ali škodljivo. — V tem slučaju bi kapitalist ali njegov zastopnik izjavil, da je črtica brezpomembna ali pa, da je prišla pomotoma v spričevalo. — Sodrugi! Delavci! Ne sprejemajte pri odhodu iz služb spričevala slabe vsebine, še manj pa s tajnimi znaki! — Tajni znaki so najnovejše moderno kapitalistično orožje za zlomitev samoobrambe delavstva!

Stovensko planinsko društvo naznanja, da bosta dne 24. junija t. l. otvorjeni Aleksandrova koča pod Triglavom in Vodnikova koča na Velem polju. Koči sta dobro opremljeni in je obilno preskrbljeno za jedila in pižace.

Cenzori filmov in kino predstave. Kino »Tivoli« v Ljubljani, je dal 18. t. m. brezplačno delavsko predstavo »Voznik smrti«. Že pred predstavo je bilo opažati živo vrvenje delavstva s svojimi ženami in otroci, katere so privedli, da si ogledajo najboljši poučni film za delavstvo. Cenzor pa je zaukazal drugače! Znani profesor,

ki je istočasno cenzor filmov, ni hotel potrpeti, oziroma si ogledati celo igro, pač pa se je pri prvem delu filma izrazil, da »Voznik smrti« ni primeren za nedoletne, ker bi se otroci strašili, ko bi videli na sliki smrt in je odšel, kar je gotovo uplivalo na ostale gg. cenzore, da so se strinjali z mnenjem g. profesorja ter so prepovedali vstop mladini. Stvar pa ni taka, kakor si jo g. cenzor predstavlja, ker o kaki smrti na tem filmu v obliki kostura sploh ni govora in ni bilo povoda prepovedati vstop delavskim otrokom. Jasno je, da je moral večji del mater z otroci po največjem dežju nazaj, dočim se je moglo udeležiti predstave samo ono število delavstva ki je polnoletno. Pri predstavi nismo opazili nobenega zastopnika zdravstvenega oddelka, da si ogleda film, ki predstavlja idejo, privedi gola-zen boleznin in pljančevanja na pravi fir. Naša gospoda so brezmiselnja za akcijo, ki bi res pomogla rešiti bedno ljudstvo iz propada, v katerega ga je vrglo obupno stanje brezvestne špekulacije in odušitva. Ugotovili smo, da skušajo z vso silo streti vsako mogočnost, ki bi nudila delavstvu priložnost, priti do zdravega razuma in razumevanja svojega položaja. Film je vseškozi znanstven, poučen in dober za mladino in stare ljudi, zlasti pa za one, ki so ustvaritelji delavske bede in ki so pripomogli zastrupljati narod. Kaj je cenzor mislil, ko je prepovedal vstop mladini k predstavi, ne vemo, pač pa mu povemo, da je žalostno, da se je našel profesor, ki ne zna presojati, kaj je zdravo za narod. Socialna skrb, zdravstveni oddsek in vse slične humanitarne institucije bi naj začele nemudoma z delom po vzorcu filma »Voznik smrti«, ker je to njih dolžnost, ne pa prepovedati predavanja ali slike, ki so namenjene delavstvu, na katerih vidi vsak prizadet ogledalo svojih dejanj in čistost duše. Priporočati bi bilo, da se merodajni faktorji vsedejo v kino in natančno preučijo vrednost filma »Voznik smrti«. Gledalec.

Deška in dekliška meščanska šola na Jesenicah. Vpisovanje za novo šolsko leto, bo 29. in 30. junija od 8. do 12. ure dopoldne. Redni pouk se prične 14. sept. ob 8. dopoldne. V I. razred se sprejmejo samo učenci (učenke, ki bodo do 14. sept. t. l. vsaj 11. let stari in so z dobrim uspehom dovršili 5. razred osnovne šole. Učenci (učenke), ki žele vstopiti v I. razred, naj prinesejo s seboj zadnje šolsko naznanilo, rojstni list ali izpis iz rojstne knjige in izpričevalo o cep-lljenju kozl. Dne 29. in 30. junija bo od 8.—12. ure v prostorih meščanske šole razstava pismenih izdelkov, risb ter ženskih ročnih del. Vstop prost! — Ravnateljstvo.

Delegacija ministrstva financ objavlja uradno: Ministrski svet je s sklepom z dne 12. maja 1922 D br. 10.840 odločil, da se razveljavi sklep gospoda ministra financ D br. 3916 z dne 6. avgusta 1920 (tuk. št. 6426)/Val. Uradni list št. 96 z dne 20. avgusta 1920) o prepovedanem uvozu obveznic predvojnih in vojnih posojil bivše avstro-ogrške monarhije in inozemstva na ozemlje naše kraljevine. Ta določba je izdana, da se našim državljanom omogoči repartiranje njihovih vrednostnih papirjev, deponiranih izven meja naše kraljevine.

Pevska in telovadna prireditve mladine osnovnih šol v Ljubljani (Sp. Šiška) se vrši 27. t. m. ob 19. v telovadnici. — Otroci prirede še nenatisnjeno spevoigro »Osvobojenje« našega skladatelja g. Emila Adamiča, besedilo pa pravice Utve - Trunkove. — K tej prireditvi se prav vpludno vabijo roditelji in prijatelji naše mladine.

Madžarska je pričela na račun vojne odškodnine pošiljati živino v našo državo.

Kako izgleda samoodločba narodov. V češkoslovaškem parlamentu je povedal poslanec Knirsch strmečemu svetu vsebino tajne pogodbe, ki sta jo sklenila Francija in Češkoslovaška. Najznačilnejša točka te pogodbe je: v slučaju če bi imelo priti do priključitve Nemške Avstrije k Nemčiji, zasede Francija Celovec in Gradec — Češkoslovaška pa Dunaj, Linz, Salzburg. Koliko podobnih tajnih pogodb je že zopet sklenjenih? Še bodo morali teči potoki ljudske krvi, potem bo šle zmožno ljudstvo iztrgati vajeti iz rok kapitalizmu, ki žrtvuje vse, pravico, poštenje, čast, rodno kri, samo da more nasiliti svoji brezmejni pohlen po oblasti, po bogastvu. Pa res ne bo šlo brez prelivanja krvi? Pač, šlo bo, če odpremo kapitalizmu očji, če mu pokažemo, kaj je krivičen. Pokažimo mu nasprotno, da je socializem pravica za vse ljudi, za vse narode, pokažimo mu resnico, da bodo vojne tem

bolj redke, čim bolj globoko bo prodirala socialistična misel v široke plasti ljudstva.

Angleški brezposelni v avstrijskih kopališčih prav dobro živijo. Z majhno državno podporo v angleškem denariju, ki jim doma ne dopušča ne živeti, ne umreti, se morejo dobro preživeti v kopališčih beraške Avstrije, t. j. dežele, ki jo je kapitalizem že do kraja izmožgal. Premišljajte o tem! Kakor se godi Avstriji, tako se godi vsakemu izmed nas. Današnji kapitalistični sistem omogoča močnejšemu, da izžme iz slabotnega poslednjo kapljo.

Automobilna prometna d. d. Ljubljana naznanja, da se je otvorila dne 14. junija 1922, redna avtomobilna zveza med Novim mestom preko Kostanjevica v Krško. Avtomobil odhaja iz Novega mesta ob 7. jutraj in iz Krškega ob 12. opoldne.

Ljubljana.

Včerašnji shod ljublj. krajevne organizacije se ni mogel vršiti, ker je bila dvorana zasedena od naborne komisije. Ne razumemo, kako je mogel potem magistrat sploh oddati dvorano organizaciji za shod.

Občinske volitve v Mostah dne 2. julija 1922. Zvezana klerikalno-liberalna stranka, katera noče biti ne klerikalna ne demokratska, deluje že na vse pretege za svojo listo. Agitirajo tudi med sodrugi, kateri so pri zadnjih občinskih volitvah glasovali za delavsko listo in jih nagovarjajo, naj volijo Oražmovo grupo zopet v občinski odbor. Klerikalni listi nasproti stoji neodvisna delavsko-kmetska lista, za katero bo gotovo vsak prepričan socialist glasoval. Ta lista obstoji iz pripadnikov soc. dem., narodno - socialistične stranke in bivše levice. — Ker nimamo takih sredstev, da bi zamogli tako uspešno agitirati za našo listo, kakor to dela Oražmova klika vseh slabih spominov, pozivamo vse sodruge in prijatelje neodvisne kmetsko-delavske liste, da je njihova dolžnost, da vržeja 2. julija t. l. svoje krogljice v našo škrinjico.

Prepovedana vožnja po ljubljanskem trgu. Mestni magistrat prepoveduje na podlagi cestno-polijskega reda za mesto Ljubljano in po § 9 dež. zakona z dne 6. novembra 1896, št. 50 z ozirom na javno varnost vsako vožnjo z vozovi in kolesi med 7 in 11. jutraj po Pogačarjevem in Vodnikovem trgu, po Medarski in Semenški ulici ter po Šolskem drevoredu. Vsa tozadevena prestopka se bodo najstrože kaznovali po cestno-polijskem redu za mesto Ljubljano.

Celje.

Otvoritev predavanja na socialističnem ljudskem vseučilišču se bo vršilo danes, v soboto, 24. t. m. ob 8. zvečer, na verandi gostilne »pri Kroni«, vhod z Vrazovega trga. Predaval bo sodrug Podbevšek »O duhovni revoluciji v okvirju kulturnih in političnih razmer v Jugoslaviji«. Sodrug, udeležite se tega predavanja v obilnem številu!

Ustavljena »Naša Vas«. Kakor smo že poročali, je celjska policija prepovedala in okrožno sodišče potrdilo prepoved nadaljnega izdajanja »Naše Vasi«. Že zadnjič smo povedali, da ne bomo branili »Naše Vasi«, ampak gre za princip in za pravilno tolmačenje ustave. Člen 13. pravi, da je tisk svoboden. Ne sme se ukreniti nobena preventivna odredba, ki preprečuje izdajanje časopisov. Prepovedano je razširjanje spisov, ki žalijo naše in tuje državljanke in oblasti. Torej ena naklada se sme zapleniti, izdajanje pa ne! Sedaj ne vemo, kdo odloča o ustavi. Dr. Senekovič in z njim vred celjski okrožni sodni dvor, ali skupščina. Potrebno bi bilo, da naši poslanci o tem spregovorijo, ker se zna zgoditi tudi pri »Napreju« pomota. Potrebno je tudi, ker ustava sama ne pove nič jasnega, posebno tam, kjer gre za državljske pravice. Juristariji na dan, da zvemo, kdo ima prav!

Maribor.

Mariborsko gledališče. V soboto 24. in v nedeljo 25. t. m. se uprizori v tukajšnjem gledališču Lortzingova komična opera »Car in tesar«. Taktira g. Plecity.

Dobre uspehe rodi pri nas uvedenim ponočnjaški davek, to je davek, ki ga mora plačati vsakdo, ki se nahaja po 10. v gostilni in po 11. v kavarni. Opažati je, da ga notorični pijanci bojkotirajo, ker izginjajo po teh urah iz javnih lokalov, samo da jim ga ni treba plačati. To je sicer zelo lepo ravnanje, ampak ne dvomimo o tem, da se ga ponočnjaški po preteku par tednov ne bodo več držali. Zeleti bi bilo, da bi občinska uprava tedaj ravno tako strogo izvrševala svojo naredbo kakor doslej, da bodo vsaj mestni reveži imeli nekaj od neverjetnega požerutva nekaterih slojev, ki se pri nas zbirajo povečini iz krogov tkzv. »intelligence«. Gostilni in kavarni ne vstevši zakonitih beznic, je tukaj že toliko, da se moramo res vprašati, ali je gospod bog sploh pametno naredil, da ni namesto Drave pustil teči skozi mesto tri, štiri veletoke belih in črnih alkoholov. Veliko preje bi potem Maribor dosegel svoj namen, če obstoji ta namen v tem, da se čisto potopi v opajajočih tekočinah. Ali ste brali zadnjič, da je neki »junak« sam za stavo izpil 8 litrov vina zaporedoma? Tukaj je pač treba še vse drugačnih mer kot pa je pobiranje ponočnjaškega davka. Najboljše bi bilo, če bi take ljudi enostavno zaprli in jim zaplenili imetje. Mislimo, da bi tedaj naši občinski reveži kmalu obogateli. Pred nedavnim je »Naprej« objavil članek, ki priporoča, da se vsem prekomernim gostilniškim obratom odvzame koncesija in se te gostilne porabijo za stanovanje, ki jih v Mariboru tako krvavo primanjkuje, ali pa da se spremenijo v brezalkoholne pod občinsko režijo. Prej ali slej se bo moral občinski svet pobaviti s tem resnim predlogom.

Osebna vest. Slišali smo, da se g. dr. Kukovec, minister n. r., narodni poslanec, predsednik liberalne stranke v Sloveniji itd., v par dneh za stalno preseli s celo familio iz Celja v Maribor. Celjanom častimo, da so ga tako razjezili, da kar nič več ne mara bivati med njimi. Mi ga sprejmemo, kakor se spodobi. Priporočamo mu pa, da si nabavi že vnaprej vozní listek za nazaj, da se ne bo še med nami predolgo jezil, če se mu ne bo hotelo posrečiti, da bi sestavil razbite kosti mariborskega liberalizma zopet v logično celoto. Če nima toliko denarja za returne vozne listke na razpolago, mu priporočamo, naj se pobara za majhen predujem iz »Kmečkega fonda«. Vi v Ljubljani boste že vedeli, kakšen fond je to. Mi tega ne vemo, ker noče »Tabor« nič o njem povedati.

Glosa o procesijah.

V četrtek, dne 15. in v nedeljo, dne 18. t. m. smo imeli v Ljubljani priliko zopet enkrat videti dokaze ljudske nezrelosti in verskega fanatizma. Človeka srce boli, če ve, da se delavec n. pr. celo leto dni trudi za to, da bi preživel sebe, ženo in otroke in radi tega je delavec večkrat primoran vstopiti v boj z grabežljivimi podjetniki, da bi od časa do časa s kako drobitnico izboljšal svojo ekstitenco. Pri takih mezdnihih sporih gre v časih za malenkostne krognice več ali manj. Tega vsega pa ni opaziti pri procesijah. Bele obleke, bele nogavice, čevlji, venci in cvetlice na glavah, cvetlice v matih koških tako, da bi se zdelo človeku, ki bi ravno z meseca pedel na zemljo in ne poznal tukajšnje splošno bedo nižjih slojev, da se res v deželi cedi med in vse druge dobrine v izobilju. Koliko je bilo treba dela v potu obraza marsikateremu proletarcu — očetu, predno je za to parado zaslužil, koliko je bilo treba skrbeti marsikateri proletarski materi, da svojega težko vzgojenega otroka sredi splošnega pomanjkanja spravi za stafažo onim ljudem, ki drugače za ljudstvo nimajo ničesar drugega kot »moli in delaja«, »ubo-

ga« in »blagoslavljeni reveži, ker njih je kraljestvo nebesko« . . . — Ena najglavnejših stvari pri procesijah so sveče. Navadna stane 40 K, boljša 200 K in tudi več. Po končani procesiji zginejo vse v zakristijo in dobi vsak zanjo po eno »sveto« podobo, ki jih izdeluje vsaka tiskarna kos po 5 para. Kdaj bo ljudstvo postalo pametno?

Na neki procesiji smo opazili tudi kraljevega namestnika g. Hribarja v paradni opravi, zlato opremljeni. G. Hribar je danes zastopnik vlade v enem delu države, v kateri tvorijo večino siromaki, taki, ki si radi splošne bede ne morejo letno niti ene poštene obleke nabaviti. G. Hribar bi lahko večkrat nekoliko ublažil bedo velike množine, če bi na pr. ne pustil razna upravičena mezdna gibanja od sebi podrejenih organov zavlačevati, če bi pritiskal na pospešitev agrarne reforme in logično priznal, da imata delavec in kmet tudi pravico človeško živeti in primerano se oblačiti. Koliko časa pa boste delavci še hodili v procesiji z ljudmi, ki sicer znajo zahtevati od vas izvrševanje vseh mogočih državljskih dolžnosti, izpolnjevati jih pa napram vam, ne marajo?!

Dalje smo opazili tudi g. dr. Brejca v fraku in cilindru in sicer v neposredni bližini boga v monstranci, kakor da bi se ne bilo za njegovega vladanja čisto nič ne zgodilo, za kar bi ga g. bog mogel preganjati in klicati na odgovornost, n. pr. za žrtve na Zaloški cesti. Koliko časa pa bo ljudstvo še hodilo skupno v procesiji s svojimi morilci? Hoče biti ljudstvo morda še bolj tepeno?

Se nekega gospoda smo opazili in sicer bivšega »oberkomunista in odrešenika delavstva g. Vencajza. Zdi se nam, da je po ponorečenem poizkusu za osvoboditev proletariata s frazami in demagogijo, kar tako rad drugim očita, spoznal, kam po svoji notranji vrednosti spada in išče zdaj sam s starimi kolegi odrešenja v nazadnjaški črni čredi reakcionarcev in Marjinih devic. Konec!

Iz strok. gibanja.

Velenje. Strokovni shod se bo vršil dne 2. julija 1922, to je v nedeljo ob 10. dopoldne pri Zinglerju v Pesjem. Opozorjamo tukajšnje delavstvo, da se shoda v polnem številu udeleži, ker bo zelo važnega pomena za prihodnje delo, ker nas še čakajo hudi boji za naše bodoče življenje. Vabi odbor.

Vestnik Svobode.

Izobraževalno društvo »Svoboda« v Spodnji Šiški ima v torek, dne 27. t. m. ob pol 20. sestanek v »Zadružnem domu«. Na programu je ustanovitev telovadnega odseka. — Odbor. Po sestanku oblatna šahovska vaja. — Načelnik.

Velenje. Zadnje nedeljo se je vršil dobro obiskan shod SSJ, toda ne pri Raku, temveč pri Zinglerju v Pesjem. Govornik sodr. Krušič je govoril prav izvrstno, tako da mu je delavstvo v vsakem oziru pritrjevalo in se mu priporočalo za večkratni obisk, ker delavci vedo res, kje ga čevlji žuli. »Zarje« novemo ob tej priliki, da ji sploh ne zamerimo blatenja našega shoda, ker smo že imeli priliko spoznati jo po njenem perju. Pisec, kateri je poslal omenjeno blatenje »Zarje«, se je pač trikrat zmotil, obenem pa je tudi lažnjivec. Kajti na shodu smo se izrekli, da nam zadostuje »Naprej«, ker le ta je socialistični list. »Zarje« z njihovimi odstavljenimi papeži pa ne rabimo, ker jo že poznamo po njenem smrdu. Odstavljen gospodje okoli »Zarje« naj se vendar že enkrat prično zavedati, da je resnica večine ljudi boljša od resnice enega človeka ali pa več ljudi. — Zavedni delavci.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljsk tiskarne v Ljubljani.

Največja izbira različnih pletenin, majic, nogavic pri tvrdki in rokavic
A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

III. emisija delnic Jadranske banke d. d. v Beogradu.

Podpisovanje delnic III. emisije se zaključi z dnem 30. junija 1922.

Izvršujoč sklep rednega občnega zbora delničarjev od dne 27. maja 1922, objavlja podpisani upravni svet
povišanje delniške glavnice od Din 30,000.000.— na Din 60,000.000.—

z izdajo novih

nom. Din 30,000.000.—, t. j. 300.000 kosov delnic po nom. Din 100.—

s pravico na dividendo za leto 1922.

Emisija novih delnic se bo provedla pod sledečimi pogoji:

1. Delničarji imajo pravico, da na vsako staro delnico optirajo po eno delnico III. emisije po tečaju Din 160.— plus 5% obresti od 1. januarja do 30. junija 1922 (Din 4.—) od kosa, plačljivo pri podpisu.

2. Z delnicami, ki jih stari delničarji ne bodo optirali, razpolaga upravni svet na ta način, da jih odstopi v prvi vrsti delničarjem, ki žele nadaljnih delnic preko prvenstvene pravice, a potem tudi ne delničarjem.

Cena neoptiranih delnic je določena na Din 190.— plus 5% obresti od 1. januarja do 30. junija 1922 (Din 4.75) za kos in se mora plačati ob priliki priglasa.

Kar bode podpisano in vplačano preko števila neoptiranih delnic, se bode repariralo, a preostala položena vplačila se bodo vrnila.

3. Delničarji, ki hočejo izvršiti svojo pravico opcije, morajo predložiti svoje stare delnice v svrhu prežigosanja v času od 15. do 30. junija 1922 pri blagajnah:

a) **Jadranske banke d. d. v Beogradu** ali pri njenih podružnicah v Cavtatu, Celju, Dubrovniku, Ercegovem, Jelsi, Korčuli, Kotoru, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Metkoviću, Sarajevu, Splitu, Sibeniku in Zagrebu;

V Beogradu, dne 14. junija 1922.

b) **Jadranske banke d. d. v Trstu** ali pri njenih podružnicah na Dunaju, v Opatiji in Zadru;
c) **Banke in štedionice za Primorje d. d. na Sušaku** ali pri njenih podružnicah na Rijeki in v Bakru;
d) **Frank Sakser, State Bank, New-York**;
e) **Banko Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta-Arenas, Puerto Natales, Porvenir.**
f) **Banka Vojvodina d. d., Novi Sad**;
g) **Slavonska Agrarna Banka d. d., Osijek.**

Isti zavodi sprejemajo tudi priglasbe izven opcije.

4. Razlika med nominalno vrednostjo in emisijskim tečajem novih delnic pripade po odbitku stroškov emisije rednemu rezervnemu fondu banke.

5. Delničar, ki ne bo v predpisanem roku priglasil prava opcije in izvršil vplačila, izgubi opsijsko pravico.

6. V svrhu zavarovanja III. emisije je osnovan poseben sindikat.

Član sindikata more postati po določenih pogojih vsak delničar, ki ima ali zastopa najmanj 1000 delnic.

Kdor želi pristopiti sindikatu, naj se obrne na Upravo sindikata pri Centralnem uradu **Jadranske banke v Ljubljani**, kjer se lahko podučí o podrobnih pogojih za pristop.

UPRAVNI SVET

Jadranske banke d. d. v Beogradu.

ČISTA BILANCA

31. DECEMBRA LETA 1921.

AKTIVA

PASIVA

	Dinarji		Dinarji			Dinarji		Dinarji	
Blagajna:					Delniška glavnica			30,000.000	—
a) gotovina	22,792.073	62			Redni rezervni fond			15,000.000	—
b) žiro račun pri Narodni banki	6,100.695	58			Vloge:				
c) kuponi	9.133	77	28,901.902	97	a) na knjižice	63,430.998	41		
Valute			1,838.478	07	b) na tekočih računih	192,286.007	60	255,717.006	01
Menice			85,401.267	02	Upniki:				
Devize			1,201.912	26	a) reeskompt pri Narodni banki	2,000.000	—	196,805.937	01
Lastni vrednostni papirji			61,243.790	36	b) ostali upniki	194,805.937	01	19,203.889	85
Konzorcijalni posli			1,591.939	58	Garancije			4,245.705	34
Dolžniki:					Prehodne postavke			4,522.986	14
a) denarni zavodi	74,304.156	03	319,954.052	74	Čisti dobiček leta 1921.				
b) ostali dolžniki	245,649.896	71	19,203.889	85					
Dolžniki za garancije			6,158.290	—					
Nepremičnine			1	—					
Inventar									
			525,495.524	35				525,495.524	35

Predsednik upravnega sveta:

Franjo Duboković l. r.

Ravnatelj:

Č. Kamenarović l. r.

član upravnega sveta.

Primerjali s knjigami ter našli v redu:

Nadzorstveni svet:

Janko Jovan l. r. Dr. Otokar Rybář l. r. Gustav Pire l. r.

V Beogradu, dne 31. decembra 1921.

Za knjigovodstvo:

Prokurist J. Skojčić l. r.

Pooblaščenec A. Pečar l. r.